

CSALÁDI ÜNNEPEK, RÍTUSOK

A modul szerzője:
Simon Gabriella

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

11. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja – a fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
			Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése				
I. a) A családi ünnepek fogalmának asszociatív körüljárása				
A	A tanulók körben ülnek. A tanár a tanulóknak személyenként kioszt három darab színes „post it” ragasztós hátú lapot, és megkéri őket, hogy minden lapra egy olyan fogalmat írjanak rá, ami a családi ünnepekről eszükbe jut. A tanár addig a falon elhelyez csomagolópapír íveket úgy, hogy ezekre a ragasztós hátú lapokat rögzíthessék majd. 10 perc	Asszociációs készség Fogalomértelmezés	Egyéni munka	
I. b) A fogalmak összegyűjtése, csoportosítása				
A	A tanár megkéri a tanulókat, hogy egyenként felolvassva fogalmaikat, indokolják a választásukat, és ragasszák a színes lapokat a csomagolópapíron egymáséi mellé úgy, hogy a fogalmi tartalmak egymással valamilyen összefüggésben legyenek. Választásukat indokolják is. Például: az ünnepekhez, akár az ünnepléshez köthető pozitív, illetve negatív érzések (akár szubjektív benyomások is), boldog és szomorú ünnepek és ezek alcsoportjai alakulhatnak ki. 15 perc	Összefüggések keresése	Egyéni munka – megbeszélés	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – a fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – melléletek	
				Diák	Pedagógus
I. c) Tapasztalatok összegzése					
A	Egy önként jelentkező diák áttekinti a kialakult csoportokat, röviden összefoglalja azok tartalmát. 10 perc	Figyelem Általánosítás Szóbeli kifejezőkészség	Frontális osztálymunka – megbeszélés		
B	A tanár áttekinti a kialakult csoportokat, röviden összefoglalja azok tartalmát. 10 perc		Frontális osztálymunka – megbeszélés		
II. Új tartalom feldolgozása					
II. a) Csoportok alakítása					
A	A tanár egy dobozban körbeadja az összevágott képeslapok darabjait. Megkéri a tanulókat, vegyenek ki egy darabot, és keressék meg azokat az embereket, akik a képeslapjuk többi darabját húzta. A képeslapok darabjait összeillesztve alkossanak a tanulók csoportokat. 10 perc	Figyelem, együttműködés	Csoportok kialakítása	D1 (Összevágott ünnepi képeslapok)	P1 (Ünnepi üdvözlő képeslapok)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – a fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. b) Kiscsoportos megbeszélés					
A	<p>A kialakult csoportok elhelyezkednek a teremben kényelmesen, egy-egy asztal körül, vagy akár a földön ülve. A tanulók kicserélik egymással a képükön szereplő ünneppel kapcsolatos személyes élményeiket, érzéseiket, gondolataikat. A tanár kérdésekkel segíti a feldolgozást.</p> <p>A tanulók az adott ünnephez kapcsolódó személyes tapasztalataikat, élményeiket egy választott jegyző segítségével csomagolópapírra rögzítik. Az elkészült plakátot egy választott szószóló megismerteti az osztállyal.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Figyelem Együttműködés Kommunikáció Szóbeli kifejezőkészség Empátia Tolerancia</p>	<p>Csoportmunka Frontális osztálymunka – megbeszélés</p>		<p>P2 (A feldolgozás kérdései I.) Filctollak Ragasztógyurma</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – a fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. c) A családi ünnepekhez kapcsolódó irodalmi részletek, cikkek feldolgozása kiscsoportban					
A	A tanár minden csoportnak egy borítékot ad, amelyben egy-egy cikk, irodalmi részlet található. Minden csoport más-más témát dolgoz fel, és plakátot készít belőle. 20 perc	Értő olvasás Figyelem Együttműködés Képzettársítás Kreativitás Általánosítás	Csoportmunka – ötletroham	D2 (Olvasói levél) D3 (Félpanziós meghitt ünnep) D4 (Ünnep a gyermekkórházban) D5 (Magányosokon segítenek) D6 (Az ember életének meghatározó eseményei) D7 Öltöztess díszbe a lelkedet! D8 Lelkünkéből szóljon az ünnep D9 Légy boldog, ne csak ünnepek-kor! D10 Ünnep a hálón Csomagolópapír, filctollak	P3 (A feldolgozás kérdései II.)

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – a fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II. d) A feldolgozott irodalmi részletek, cikkek megosztása a csoportokkal					
A	A tanár kioszt annyi (A, B, C, D stb.) betűjelet a csoportok tagjainak, ahányan a csoportban vannak. A csoportokból összeülnek az azonos betűjelű tanulók, és asztról asztra vándorolnak. Mindig az magyaráz a többieknek, aki az adott szöveg feldolgozásában és a plakát készítésében részt vett. 25 perc	Figyelem Kommunikáció Együttműködés Tolerancia	Csoportmunka Fordított szakértői mozaik		
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III. a) Egy saját ünnep megszervezése					
A	A tanár megkéri a tanulókat, üljenek vissza eredeti csoportjukba, és a foglalkozás tapasztalatait is felhasználva beszéljék meg, hogyan ünneplnék meg családi körben egy társuk, rokonuk, ismerősük, vagy egy képzeletbeli személy 18. születésnapját. A gondolatokat kitégíthatjuk a tanulók elképzelt, jövődöbeli családjára is. 15 perc	Önfejlesztés igénye Kreativitás Kommunikáció Együttműködés	Csoportmunka, ötletroham	Csomagolópapír, filctollak	P4 (Felkészülés az ünneplésre) Ragasztógyurma

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – a fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>Abban az esetben, ha a tanulók valamelyike családi krízist él át, a tanár módosíthatja a feladatot.</p> <p>A tanár megkéri a tanulókat, üljenek vissza eredeti csoportjukba, és a foglalkozás tapasztalatait is felhasználva beszéljék meg, hogyan ünnepelnék meg egy társuk, rokonuk, ismerősük, vagy egy képzeletbeli személy 18. születésnapját.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Önfejlesztés igénye, holisztikus szemlélet, önkifejezés, kreativitás, kommunikáció, együttműködés</p>	<p>Csoportmunka, ötletroham</p>	<p>Csomagolópapír, filctollak</p>	<p>P4 (Felkészülés az ünneplésre) Ragasztógyurma</p>
III. b) A csoportok ötleteiket megosztják a nagycsoporttal					
A	<p>A csoportok választott szószólóik segítségével megosztják a nagycsoporttal ötleteiket a választott ünnep megünnepléséről, és azokról a szándékokról, tervekről, amiket a foglalkozás tapasztalatai alapján megvalósítani vagy elkerülni szeretnének: egyben összefoglalják a foglalkozás tapasztalatait is.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Kommunikáció Lényegkiemelés Önkifejezés Örömszerzés képessége</p>	<p>Bemutató, szemléltetés</p>		

TANÁRI MELLÉKLET

P1 ÜNNEPI ÜDVÖZLŐ KÉPESLAPOK

Annyi képeslapot vágjunk darabokba az órát megelőzően, ahány fős csoportokat ki tudunk alakítani az osztálylétszám figyelembevételével. A lényeg, hogy ugyanannyi csoportunk legyen, ahány fősek a csoportok (4x4, 5x5, 6x6). A képeslapok összeillesztésével véletlenszerűen tudunk csoportokat létrehozni. A képeslapok szándékosan egyszerűek legyenek, azért, hogy a tanulók emlékeiket, érzelmeiket ne a képek alapján azonosítsák.

P2 A FELDOLGOZÁS KÉRDÉSEI I.

A lehetséges kérdések a következők:

Milyen személyes élményeitek fűződnek az adott ünnephez?

Ti hogyan ünneplitek ezt az ünnepet?

Te hogyan készülsz az ünnepre?

Vannak-e különleges, másokétól eltérő szokásaitok?

Számotokra melyik a legfontosabb családi ünnep?

P3 A FELDOLGOZÁS KÉRDÉSEI II.

A kilenc melléklet által illusztrált témából válasszunk ki annyit, ahány csoporttal dolgozunk. A szöveg címek ismertetése után bevonhatjuk a tanulókat is a témaválasztásba.

A borítékban elhelyezett szövegeket véletlenszerű húzással is kiválaszthatják az egyes csoportok.

A feldolgozás lehetséges szempontjai:

Milyen fontosabb üzenetet emelnétek ki a szövegből?

Mit mond a feldolgozott ünnepekről, illetve általában az ünnepekről számotokra a szöveg?

Mi a csoport véleménye a feldolgozott szövegről?

Milyen saját gondolatot fűznétek a szöveghez?

P4 FELKÉSZÜLÉS AZ ÜNNEPLÉSRE

Lehetséges szempontok:

Hogyan készülnétek a családi ünnepre?

Milyen meglepetést terveznétek?

Milyen módon tennétek szívhez szólóvá, emlékezetessé a napot?

Milyen emlékezetes ajándékot adnátok, készítenétek?

Minek örülnétek ti a legjobban?

Hogyan képzelitek el jövődő családotok valamelyik ünnepét?

Milyen ünnepeket tartanátok meg a saját, jövődőbeli családotokban?

Az ünnep megtervezésénél vegyétek figyelembe a mai foglalkozás tapasztalatait is: mit valósítanátok meg, mit kerülnétek el.

